

PINTURA

Rai Escalé

L'artista ha exposat a l'Ametlla, poble al qual havia estiujejat. Ara establert a Bràfim, al Tarragonès, busca un nou significat a obres d'altres artistes

Nascut a Barcelona, vius actualment entre Bràfim i Bratislava i recentment has exposat a l'Ametlla del Vallès. Què t'ha portat fins aquí?

En realitat, viure, visc a Bràfim de fa set anys. Els darrers quinze anys he passat molt temps a Eslovàquia, sobretot a Bratislava. Hi tinc un taller i un col·lega pintor amb qui col·laboro des de 2007, però viure-hi de manera continuada no hi he arribat a viure mai.

Per altra banda, l'Ametlla del Vallès té un significat personal especial per a mi: hi vaig estiujejar molts anys amb la meua família i fins i tot els meus pares hi van anar a viure quan es van jubilar. Ara ja són morts, i la casa d'estiu es va vendre, així que feia temps que no hi tornava. L'exposició me la va proposar l'amic Jaume Mestres, pintor manresà que viu a l'Ametlla, i el seu grup, Artmetlla, que organitza exposicions singulars a la sala Carles Sindreu. Va ser una manera bonica de reconnectar amb el poble, i en va sortir una exposició molt especial. De fet era el primer cop que exposava només dibuixos, i em va satisfer molt la instal·lació tan cinematogràfica que en va sortir.

En les teves obres hi ha tant temes polítics com versions d'obres clàssiques, mitologia, inspiració en pel·lícules... També treballes en blanc i negre i en color. Corresponen a etapes de la teua vida artística o vas barrejant segons el moment que estàs vivint?

Tot ve a ser el mateix, en realitat: remenar el pastitx postmodern en què vivim per mirar d'extreure'n nous significats o ressignificats. Els temes i les estètiques no els veig com etapes separades, sinó com eines per explorar idees segons l'àmbit

o el projecte, sotmeses a les capacitats, circumstàncies i gustos de cada moment.

Has participat en projectes artístics com Miroir Noir, Eat Meat Gallery, Riot Raid, i recentment formes part de l'associació A.I.G.U.A. Podries explicar-nos-els i què t'han aportat?

Els separaria en dues categories: projectes de col·laboració amb altres artistes i espais d'art gestionats per artistes.

Miroir Noir és el projecte més durador. Va començar per casualitat a Internet i ha esdevingut una col·laboració fructífera amb Miloš Kopták, amb qui hem creat moltíssima obra i ens ha permès viure'n. Per exemple, una de les nostres sèries més conegudes són *Les núvies*, retrats desfigurats amb tocs d'humor negre i poesia visual. És una veritable escola de deixar l'ego d'artista a part i aprendre a verbalitzar i analitzar els processos creatius.

Riot Raid va ser una experiència molt més curta, però igual d'intensa, amb Riot Über Alles, un amic artista que havia comprat un tòrcul sense saber usar-lo. La col·laboració va consistir en ensenyar-li els bàsics de les tècniques d'estampació mentre, sense voler, creàvem centenars de monotips. Un d'ells fins i tot va acabar exposat en una mostra col·lectiva a Bratislava.

Pel que fa als espais:

Tant Eat Meat (Barcelona, 2009-2014) com A.I.G.U.A. (Tarragona, des de 2022) són experiències d'espais gestionats per artistes que volen obrir portes a propostes i creadors que no encaixen en els circuits comercials o institucionals. És molt enriquidor estar a l'altra banda, també, i curar exposicions m'ha acabat ensenyant molt sobre

Miroir Noir_ I want to marry you, de Rai Escalé. Acrílic sobre tela, 130 x 100 (2013). Imatge: R. Escalé

com contextualitzar i definir projectes expositius aliens.

Fa dos anys vas participar en tres exposicions cecilistes. Podries explicar en què consisteix aquest moviment?

El Cecilisme és una *boutade* que ens vam inventar amb el meu col·lega eslovac Miloš Kopták, amb qui tinc el projecte Miroir Noir. És un homenatge, cínic però homenatge, a Cecilia Jiménez, la senyora que va «restaurar» l'Ecce Homo de Borja. Vam posar nom a un joc que ja feia temps que practicàvem: intervenir materials d'altres, com ara anuncis impresos, postals, quadres sense valor, de *mercadillo*, o reproduccions d'obres clàssiques. Per a aquell cicle d'exposicions vam decidir treballar amb reproduccions cada cop més grans de quadres del Museu del Prado, i hi vam afegir capes d'ironia i reinterpretació crítica. Era un exercici entre la irreverència i l'estudi sorneguer, que va funcionar molt bé per connectar i sorprendre el públic.

En la teua obra, la majoria de rostres apareixen desdibuixats, mig esborrats o desfigurats. A mi alguns em recorden les pintures negres de Goya. És un referent per a tu?

Sí, absolutament. Goya és un referent per a tot l'expressionisme modern, especialment pels seus gravats i les pintures negres. No tant per la seva faceta com a pintor de la Cort, on el referent inigualat seria més aviat Velázquez.

Pel que fa als rostres desfigurats, probablement Francis Bacon hi té més responsabilitat. M'atrau la idea de la distorsió com una manera de reflectir allò que és fràgil, humà i visceral. I també perquè obre una

finestra a l'espectador, que es veu obligat a «completar» la definició que hi manca, i hi ha de participar sense saber-ho ni voler-ho.

De tota la teua obra feta fins ara, si n'haguessis d'escollir una, quin triaries?

És difícil. És com triar entre fills. Però si hagués d'escollir, seria alguna peça o projecte que representi bé la meua manera de treballar: col·laborativa, experimental i una mica irreverent. Potser alguna de les «Núvies» de Miroir Noir, o una versió de *Las Meninas* que barrejava amb un quadre de Rembrandt.

Has dit que «l'art podria calmar el món». Entens l'art com un redemptor?

És una frase que va sortir sense pensar gaire, però sí que crec que reflecteix una idea important: en un món tan accelerat i caòtic, la creació i la contemplació artística ens poden oferir una pausa necessària. Un tipus de meditació guiada, si se'm permet la comparació. Això ens podria ajudar a viure en un món amb més calma, menys ansietat i menys violència. I amb més bellesa. Tot i que malauradament no sembla ser el camí que la humanitat hagi triat, jo miro d'entendre aquesta idea i fer-ne bandera amb el meu modest exemple.

Viure de l'art sempre ha estat difícil, però sembla que ara encara ho és més. Què en penses?

Sempre ha estat complicat. Però potser és millor canviar la perspectiva i pensar en viure *amb* l'art, més que viure de l'art. Crear, pensar i viure envoltat d'art pot donar sentit al dia a dia, més enllà dels ingressos o de si ens hi acabem professionalitzant o no.

Meninas de Artemis, de Rai Escalé. Imatge: R. Escalé